

VRATILI

ministar obrane
Damir KRSTIČEVIĆ

U povodu 27. obljetnice ustrojavanja Hrvatske vojske razgovarali smo s ministrom obrane Damirom Krstičevićem i dotaknuli se svih aktualnih događanja u obrambenom sustavu, koji u svakom segmentu bilježi značajne pomake. "Danas smo fokusirani na budućnost, na jačanje sposobnosti Hrvatske vojske i na razvoj sustava domovinske sigurnosti," rekao je ministar te istaknuo: "Sve to kako se više nikad ne bismo našli u situaciji u kojoj smo bili početkom 90-ih godina..."

UVJEREN SAM DA UZ ZAJEDNIŠTVO I LJUBAV PREMA DOMOVINI NE POSTOJI PREPREKA KOJU ZAJEDNO NE MOŽEMO PREMOSTITI... HRVATSKI VOJNIK POUZDAN JE PARTNER, PREPOZNAT I POŠTOVAN OD NAŠIH SAVEZNIKA I PARTNERA U MISIJAMA DILJEM SVIJETA. SUSTAVNO RADIMO NA OPREMANJU I MODERNIZACIJI HRVATSKE VOJSKE, A PRELAZAK S ISTOČNE NA ZAPADNU TEHNOLOGIJU NAŠE JE OPREDJELJENJE...

Naš je san na hrvatskom nebu u rukama hrvatskih pilota vidjeti prva dva aviona F-16 2020. godine, jer upravo tad obilježavamo dvadeset pet godina pobjedničkog Bljeska i Oluje. Osim toga, Republika Hrvatska prvi će put predsjedati Europskom unijom i želja mi je da upravo iznad Knina ti avioni prelete na pozdrav svim građanima Hrvatske, svim hrvatskim braniteljima.

Razgovarali: Vesna PINTARIĆ, Željko STIPANOVIĆ, snimio Josip KOPI

LI SMO DOSTOJANSTVO NAŠEM VOJNIKU

Prošli tjedan bili ste u posjetu Sjedinjenim Američkim Državama, gdje ste u Nacionalnoj gardi Minnesote, kao prvi hrvatski ministar i jedan od rijetkih u svijetu, imali priliku letjeti na američkom F-16. Kakvi su vaš dojmovi?

Čast mi je što sam kao ministar obrane Republike Hrvatske imao priliku letjeti u američkom F-16, koji je zaista moćan zrakoplov. Taj let još jednom mi je potvrdio da je Republika Hrvatska donijela najbolju odluku i da će zrakoplov F-16 zauvijek biti jamac naše stabilnosti i sigurnosti. Sad potpuno razumijem nestrpljenje naših pilota da sjednu u kabine naših F-16. To je iznimno iskustvo i novo poglavlje za Hrvatsko ratno zrakoplovstvo. Sjedinjene Američke Države i Nacionalna garda Minnesote su u duhu potpore Odluci Hrvatske o nabavi višenamjenskog borbenog aviona F-16 ponudili i organizirali taj let, što je snažna poruka za Hrvatsku i za naše zrakoplovstvo. Nacionalna garda Minnesote zaželjela nam je dobrodošlicu u klub korisnika zrakoplova F-16 i spremna je s našim zrakoplovstvom podijeliti svoja iskustva o njihovu korištenju.

Ono što će obilježiti cijelu godinu donošenje je Odluke o nabavi višenamjenskog aviona. Što ta Odluka znači za vas?

Odluka o nabavi višenamjenskog borbenog aviona povijesna je odluka za Republiku Hrvatsku i iznimno sam sretan i ponosan što smo je donijeli. Njom smo sačuvali budućnost našeg borbenog zrakoplovstva. Sve što radimo za budućnost je generacije, kako bi Hrvatska bila si-

gurna, kako bi mogla zaštititi svoj suverenitet i, na kraju, kako bi mogla odgovoriti na sve sigurnosne izazove koje nameće novonastalo globalno sigurnosno okruženje. S druge strane, ne smijemo zaboraviti kako je upravo ulaganje u sigurnost pretpostavka gospodarskog razvoja i prosperiteta jedne države, a nabavom izraelskih F-16 zadržali smo sposobnost nadzora zračnog prostora opremanjem višenamjenskim borbenim avionom kroz uspostavu strateškog partnerstva i dugoročne poslovno-gospodarske suradnje. Naime, nabavom višenamjenskog borbenog aviona otvara se mogućnost i za unapređenje cjelokupnog gospodarskog sustava Republike Hrvatske. O sposobnostima naših gospodarskih subjekata ovisi koliko uspješno možemo iskoristiti ovu suradnju s Izraelom. Mogućnosti su uistinu velike. Suradnja s Državom Izraelom nije samo kupnja aviona, nego i razmjena operativnih iskustava koja nisu zapisana u knjigama. Naglašavam kako su njihovi piloti jedni od najboljih na svijetu, a naši piloti prijeći će s borbenog lovca druge generacije u vrhunski borbeni avion četvrte generacije, što je golem tehnološki iskorak. Naš je san na hrvatskom nebu u rukama hrvatskih pilota vidjeti prva dva aviona F-16 2020. godine, jer upravo tad obilježavamo dvadeset pet godina pobjedničkog Bljeska i Oluje. Osim toga, Republika Hrvatska prvi će put predsjedati Europskom unijom i želja mi je da upravo iznad Knina ti avioni prelete na pozdrav svim građanima Hrvatske, svim hrvatskim braniteljima. Jednosjedi će nositi ime F-16 Oluja. Dva dvosjeda bit će F-16 Bljesak.

Na repu dvosjeda bit će slika legendarnog pilota Rudolfa Perešina, kao uspomena na sve ono što je dao za Hrvatsku.

Moram podsjetiti kako smo se, nažalost, imali priliku uvjeriti na vlastitoj koži što znači ne imati borbenu eskadrilu aviona. Zrakoplovstvo je u Domovinskom ratu stvaralo prevagu i pobjede. Skupo smo platili našu slobodu. Osim goleme materijalne štete, mnogo je naših branitelja i građana podnijelo veliku žrtvu. To su razlozi zbog kojih bi bilo neodgovorno od nas da se ponovno dovedemo u položaj kakav je bio devedeset prve godine, da ponovno budemo razoružani. Kao što sam rekao na početku, ne smijemo si to dopustiti zbog naših budućih generacija.

Obilježili smo 27. obljetnicu Dana Oružanih snaga, koji u spomen na hrvatske branitelje s ponosom slavimo svih ovih godina. Koliko vrijednosti Do-

movinskog rata možemo danas implementirati u svakodnevni život?

Domovinski rat temelj je moderne hrvatske države, a branitelji su njezin kamen temeljac. Hrvatski vojnici borili se unutar granica Republike Hrvatske za mir i slobodu i u tom nametnutom ratu obranili smo se i pobijedili. Upravo stoga, Hrvatstvu vojsku proželi smo simbolima i vrijednostima Domovinskog rata. Ponosan sam zato što smo nakon 17 godina vratili ceremoniju Velika smjena straže na Trg svetog Marka. Dvorane u vojarnama i vojnim objektima imenovali smo po ljudima zaslužnim za stvaranje Hrvatske vojske te po postrojbama zaslužnim za veličanstvene pobjede u Domovinskom ratu, po legendarnim herojima Domovinskog rata. Početkom devedesetih godina skupo smo platili našu slobodu i upravo je zbog goleme hrvatske žrtve važno očuvati vrednote Domovinskog rata

Odluka o nabavi višenamjenskog borbenog aviona povijesna je odluka za Republiku Hrvatsku i iznimno sam sretan i ponosan što smo je donijeli. Njom smo sačuvali budućnost našeg borbenog zrakoplovstva.

Foto: Minnesota National Guard

Domovinski rat temelj je moderne hrvatske države, a branitelji su njezin kamen temeljac. Hrvatski vojnik borio se unutar granica Republike Hrvatske za mir i slobodu i u tom nametnutom ratu obranili smo se i pobijedili! Upravo stoga, Hrvatsku vojsku proželi smo simbolima i vrijednostima Domovinskog rata.

RAZGOVOR

i pijetet prema svakoj žrtvi, prema svakom životu koji je položen na oltar domovine. Danas smo fokusirani na budućnost, na jačanje sposobnosti Hrvatske vojske i na razvoj sustava domovinske sigurnosti, a sve kako se više nikad ne bismo našli u situaciji u kojoj smo bili početkom 90-ih godina.

tisuća ljudi, kao i u Zadru na obilježavanju Maslenice. Bez te povezanosti s narodom nema ni jake Hrvatske vojske, ali ni stvaranja percepcije o onome što je vojska uistinu.

Od početka mandata postavili ste si jasne ciljeve što želite učiniti. Od dosad učinjenog čim

bi sve bilo spremno za 2020. godinu, kad očekujemo na hrvatskom nebu prva dva zrakoplova F-16 C Oluja i F-16 D Bljesak.

Jedan od projekata koji nam je također važan uspješna je provedba opremanja prvih osam vozila Patria topom od 30 milimetara s protuoklopnim vođenim raketnim sustavom, što je jedan od projekata kontinuirane modernizacije u cilju povećanja vatrene moći i mobilnosti. Hrvatsku ratnu mornaricu čeka uvođenje u operativnu uporabu obalnog ophodnog broda, uz modernizaciju ostalih sustava i platformi za nadzor mora. Na području obuke, ono što nam trenutačno nedostaje je tečaj za razvoj borbenog vođe kakav smo nekad imali u Šepurinama. Tako nešto nam je potrebno jer obuku naših dočasnika treba podignuti na višu razinu. Oni su ti koji čine razliku.

Na početku mandata istaknuli ste da se želite fokusirati na čovjeka, na vojnika, dočasnika i časnika, jer on je ta razlika koja nam je u Domovinskom pobjedničkom ratu donijela mir i slobodu. Koliko ste u tome uspjeli, odnosno što bi danas pripadnici OSRH mogli istaknuti kao promjenu nabolje? Što još treba učiniti za bolje uvjete života i rada hrvatskih vojnika?

Prethodnih je godina obrambeni proračun padao, a kao izravna posljedica takvog trenda smanjivana su i materijalna prava naših pripadnika. Ukratko, oduzet im je ponos i dostojanstvo, a pobjednička Hrvatska vojska postala je putujuća vojska, vojska u autobusima. Vojnik od kuće kreće oko pet ujutro i vraća se kasno navečer. Gdje je tu vrijeme za obitelj, za odmor? Nama treba zadovoljan vojnik u zadovoljnoj obitelji jer samo takav vojnik spreman je u potpunosti izvršavati svoje zahtjevnije zadatke. Zaboravilo se kako je upravo čovjek najvredniji dio sustava i kako su ljudi ti koji čine razliku i donose prevagu, baš kao što je bilo u Domovinskom ratu. Zahvaljujući novim dopunama i izmjenama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, koje je Hrvatski sabor usvojio ove godine, postupno vraćamo oduzeta materijalna prava, naknadu za stražu, dežurstvo i rad na terenu. Vojnik je

gravitacijsko središte naših napora, a bez zadovoljnog, opremljenog i spremnog vojnika nema uspješne vojske. Ono što je još jako bitno: u skladu s izmjenama Zakona o službi, naši mladi časnici koji preuzimaju prvu časničku dužnost imat će uvjete za ostvarivanje naknade za stanovanje, čime će moći osigurati smještaj u mjestu službe. To prije nije bio slučaj. Izgrađujemo sustav, pomaci se itekako vide i osjećaju.

Vrlo često sam na terenu, među vojnicima, koji iskazuju zadovoljstvo napravljenim promjenama. Vratili smo dostojanstvo našem vojniku! Proces je to koji traje, ne možemo sve preko noći.

Hrvatski su vojnici gotovo u potpunosti opremljeni hrvatskim proizvodima te su tako postali svojevrсни promotori hrvatske vojne industrije. Što to znači hrvatskim proizvođačima vojne opreme?

Moram podsjetiti kako je u veljači ove godine u Ministarstvu obrane sa 26 hrvatskih tvrtki potpisano 35 ugovora o nabavi vojne opreme za potrebe Oružanih snaga RH u vrijednosti od 280.994.692,17 kuna, što je za oko 45 milijuna kuna više u odnosu na prethodnu godinu.

To je dokaz koliko se Ministarstvo obrane brine o razvoju hrvatske industrije. Upravo u Ministarstvu obrane hrvatski će proizvođači vojne opreme uvijek imati partnera koji prepoznaje i potiče hrvatsku izvrsnost. To partnerstvo, razvijeno s hrvatskim gospodarstvom, odličan je put koji će spojiti interese države i privatnog sektora, a najbolji su dokaz vrhunske pripadnici OSRH opremljeni vrhunskom hrvatskom vojnom opremom u međunarodnim misijama i operacijama diljem svijeta.

Na kraju, moram reći kako će Ministarstvo obrane poduprijeti spoj onih koji nastoje osmisliti nove proizvode i one koji te proizvode i promoviraju, što u konačnosti dovodi do jačanja hrvatskog gospodarstva i hrvatskog izvoza.

Što Strategija nacionalne sigurnosti kao i Zakon o sustavu domovinske sigurnosti znače hrvatskim građanima? Je li sadržaj spomenutih dokumenata

Pobjednička Hrvatska vojska i dalje ima najveće povjerenje u javnosti. To potvrđuje i ovogodišnja nagrada Ponos Hrvatske, koju su Oružane snage dobile za izniman doprinos u prošlogodišnjoj obrani od požara i poplava. Smatrate li da se mijenja trend po kojem je vojska isključivi potrošač novca poreznih obveznika?

Siguran sam kako se ta percepcija mijenja jer je iz spomenute nagrade Ponos Hrvatske, koju dodjeljuju upravo hrvatski građani, vidljivo kako hrvatski narod voli svoju vojsku. Angažman hrvatskih vojnika na požarištima i poplavama pokazao je kako je vojska tu da u svakom trenutku bude spremna čuvati i obraniti svoj narod, bilo u ratu ili za vrijeme elementarnih nepogoda ili pak prirodnih katastrofa. Otvorili smo vojsku narodu u svakom smislu pa tako, primjerice, sve važne obljetnice slavimo na trgovima zajedno s građanima. Vidjeli ste nedavno proslavu 4. brigade na splitskoj Rivi, gdje nam se tim povodom pridružilo više desetaka

ste zadovoljni, a što po vama nije išlo zacrtanom dinamikom? Koji su razlozi za to?

Moram reći kako je iza nas puno rada, a ono što je možda najvažnije jest pomoć koju smo pružili našem narodu tijekom prošlogodišnje protupožarne sezone i ove godine tijekom snježnog nevremena i poplava. Moram priznati kako sam najzadovoljniji kad hrvatske vojnike vidim među našim građanima, ondje gdje oni i pripadaju.

Pred nama je još puno posla, ali uvjeren sam da uz zajedništvo i ljubav prema domovini ne postoji prepreka koju zajedno ne možemo premjestiti. U idućem razdoblju prioritet je remont helikoptera Mi-171Sh, koji su nam vrlo bitni za zadaće pomoći civilnim institucijama, odnosno u gašenju požara i hitnim medicinskim prevoženjima. Završetak tog projekta očekujem u prvoj polovini 2019. godine. Međutim, moram reći kako najsloženiju zadaću ima Hrvatsko ratno zrakoplovstvo, koje mora pripremiti infrastrukturu, provesti selekciju pilota i tehničara i obuku kako

Svečano primanje u Kuću slavnih međunarodnih polaznika Ratne škole Kopnene vojske SAD-a

ostao samo na papiru ili se konkretno primjenjuje? Gdje se po vama primjenjuje i kako?

Prošla sezona bila je iznimno teška. Imali smo puno požara, a nakon toga i poplava. Upravo iz navedenih razloga, Vlada Republike Hrvatske na čelu s Andrejom Plenkovićem sustavno se bavi sigurnosti pa smo tako u srpnju prošle godine donijeli i Strategiju nacionalne sigurnosti. Na vrijeme smo prepoznali kako nam treba izgrađen sustav da bismo se mogli nositi sa svim ugrozama i rizicima, onakav kakav smo imali i u Domovinskom ratu: sinergija i zajedništvo. Potreban nam je sustav koji mora biti racionalan, učinkovit i uspješan, a kako on funkcionira u praksi, mogli smo vidjeti na vježbi Sigurnost 18 provedenoj u svibnju ove godine. Združili smo sve sposobnosti i vidjeli moć države na djelu. To je sustav domovinske sigurnosti, profesionalan i odgovoran. Iako se teško boriti protiv prirode, sustav je učinkovitiji i operativniji za ovu protupožarnu sezonu koja će biti prvi pravi test svih sastavnica sustava domovinske sigurnosti.

Nikad više hrvatskih vojnika nije bilo u mirovnim misijama i operacijama. Je li se promijenilo sigurnosno okruženje ili su u pitanju neki drugi razlozi? Zbog čega se hrvatski vojnici nalaze u Poljskoj i Litvi?

Smatram kako je vrlo važno da Hrvatska vojska sudjeluje u mirovnim misijama diljem svijeta, a i sami znamo koliko je nama ta pomoć bila važna tijekom Domovinskog rata. S druge strane, sudjelovanjem u raznim misijama diljem svijeta, pa tako i u Poljskoj i Litvi, osim solidarnosti s našim saveznicima i prijateljima, pridonosimo međunarodnoj sigurnosti, dobivamo priliku za uspoređivanje s najboljima, usvajamo mnoga iskustva te ih prenosimo na našu vojsku. Naravno da u isto vrijeme prenosimo i iskustva iz Domovinskog rata našim

saveznicima te promoviramo proizvode naše obrambene industrije. Ne možemo biti samo promatrači i očekivati kako će nas drugi štiti. Članstvo u najmoćnijem vojnom savezu ima svoju cijenu upravo zato, potrebno je reagirati na ugrozu na njezinu izvoru. Iz tog ćemo razloga i dalje s našim saveznicima iz NATO-a pridonositi miru u svijetu, racionalno vodeći računa o financijskim troškovima jer Sjedinjene Američke Države naš su ključan partner na području obrane i sigurnosti. Njihov je doprinos u opremanju naše Hrvatske vojske nemjerljiv kroz razne donacije te obuku i školovanje naših pripadnika. Puno su nam pomogle prilikom ulaska u NATO savez, politički, ali i vojno. Trebalo je nakon rata transformirati Hrvatsku vojsku kako bi postala punopravna članica. Već 22 godine prijatelji smo i partneri s Nacionalnom gardom Minnesote, tako da sam iznimno zadovoljan dostignutom razinom suradnje.

Prošle godine prvi smo put imali tri uputna roka ročnika na dragovoljnom vojnom osposobljavanju. U javnosti se može čuti da je jedan od razloga loša gospodarska situacija jer ipak vojska daje određenu sigurnost. Što mislite o tome?

Naš narod voli Hrvatsku vojsku. Dokaz je za tu tvrdnju i pojačan interes za pristupanje u naše redove. I u ovoj godini očekujemo tri uputa, ali idemo i korak dalje. Nastavljamo ustrojavanje ostalih šest pričuvnih postrojbi do kraja godine, čime bismo završili proces ustrojavanja. Rekao bih kako su intenzivne aktivnosti koje smo sustavno provodili, a koje su za cilj imale vraćanje poštovanja prema pripadnicima pobjedničke Hrvatske vojske, primijećene i prihvaćene. Riječ je o sustavnim rješenjima kojima se podiže kvaliteta života i rada naših vojnika, dočasnika i časnika, počevši od prehrane, vraća-

nja materijalnih prava pa do novog teritorijalnog rasporeda.

Povećan je i interes za naše studijske programe Vojno inženjerstvo te Vojno vođenje i upravljanje. Najesen u Splitu počinje i novi studij Vojno pomorstvo za buduće pomorske časnike. Odluka Vlade o nabavi višenamjenskog borbenog aviona pridonijela je povećanom interesu za studij aeronautike.

Zaboravilo se kako je upravo čovjek najvredniji dio sustava i kako su ljudi ti koji čine razliku i donose prevagu, baš kao što je bilo u Domovinskom ratu. Zahvaljujući novim dopunama i izmjenama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, koje je Hrvatski sabor usvojio ove godine, postupno vraćamo oduzeta materijalna prava, naknadu za stražu, dežurstvo i rad na terenu. Vojnik je gravitacijsko središte naših napora, a bez zadovoljnog, opremljenog i spremnog vojnika nema uspješne vojske.

Svjedočimo sve većem broju vježbi pripadnika OSRH, ne samo u Hrvatskoj nego i izvan nje. U operativnu uporabu uvedena su i nova sredstva, poput helikoptera Kiowa Warrior, PzH 2000... Sve to na neki način budi optimizam, ali i povećava sigurnost hrvatskih građana. Kako to komentirate?

Ustrojena u Domovinskom ratu, nošena motivima i domoljubljem hrvatskih branitelja, Hrvatska vojska tijekom godina izrasla je u respektabilnu vojnu silu koja je, među ostalim, potpuno samostalno planirala i provela vojno-redarstvenu operaciju Oluja. Tijekom mogeg prošlogodišnjeg posjeta SAD-u mogli smo svi zajedno

vidjeti što o Oluji misli američki ministar Mattis. Naime, u američkim vojnim školama proučavaju Oluju kao primjer briljantno pripremljene i provedene operacije u kojoj je oslobođen golem teritorij Republike Hrvatske.

Upravo su takva iskustva iz Domovinskog rata neprocjenjiva i to je ono što možemo dijeliti s našim partnerima.

Dokaz kako optimizam može rasti te kako se u isto vrijeme povećava sigurnost hrvatskih građana je činjenica kako je hrvatski vojnik pouzdan partner, prepoznat i poštovan od naših saveznika i partnera u misijama diljem svijeta. Sustavno radimo na opremanju i modernizaciji Hrvatske vojske, a prelazak s istočne na zapadnu tehnologiju naše je opredjeljenje, dok će njegovu dinamiku odrediti Dugoročni plan razvoja Hrvatske vojske. U tijeku je izrada DPR-a koji će nam analitički i precizno odgovoriti na pitanja razvoja i modernizacije Hrvatske vojske u idućem dugoročnom razdoblju.

Primljeni ste u Hall of Fame prestižne Ratne škole Kopnene vojske SAD-a. Kakav je osjećaj biti u društvu Eisenhowera i drugih njezinih slavnih polaznika?

To je veliko priznanje za mene, za Hrvatsku vojsku i za cijelu hrvatsku državu. Čast mi je predstavljati svoju Hrvatsku, malu zemlju koja se bori znatno iznad svoje kategorije. Posebno zahvaljujem svim vojnicima, dočasniciima i časnicima, mojim suradnicima koji su zaslužni za to priznanje. Iskustvo u trima karijerama pokazalo je da su ključ uspjeha ljudi, tim koji ti pomaže ostvariti ciljeve. Školovanje na Ratnoj školi Kopnene vojske SAD-a puno mi je pomoglo u strateškom planiranju i donošenju odluka. Kao mladom hrvatskom časniku to je bilo iznimno iskustvo koje mi je uvelike pomoglo u profesionalnom razvoju.

Moja godina u Ratnoj školi zaista mi je pokazala kakav je izvor snaga međunarodna suradnja u modernom globalnom društvu. Uvijek ću se osjećati privilegiranim što sam mogao biti dijelom te uzvišene ustanove i ta čast bit će mi cijelog života izvor ponosa. ■